

Felelős szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár
(4 fillér).
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőségre.

NAPLÓ

KASSA, VASARNAP, 1911. JANUÁR 8.

HETEDIK ÉVFOLYAM. — 6. SZÁM.

Előfizetési árak:

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50.,
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:
Kassa, Harang-utca 9.
Telefon: 150.

Hirdetések petit sor szá-
mítással díjszabás szerint

Községek szövetsége.

Kassa, jan. 7.

Ma már mindenütt megkeresik és megtalálják magukat az emberek, kiknek közös érdekeik vannak. Az arányok mindjobban megnövedtek. A rokonszervezetek között is sietnek megalkotni a kapcsolatot. Helyi érdekű egyesületek országos hálózatába illeszkednek. Megnő a látásuk, öntudatuk és megnő az erejük.

A legujabb országos szervezetet a magyarországi községek alakították meg. Tizenkétezer magyar község! Anyagi és kulturális érdekeik csaknem minden vonalon azonosak. A panaszaik, sérelmeik is közösek. A közigazgatási szervük pedig teljesen azonos. És ezek a községek mégis *magukra hagyatva, elszigetelten állottak.* Az ország lakosságának háromnegyed része községekben él. A mezőváros és falu képviseli az ország örök erőforrásait. A városi kultúra is a fau erejéből táplálkozik.

És a falu mégis a kultúra áldásaitól alig élvez valamit. A falu mindig csak áldoz. Tizenkétezer községből vegyünk ki ezret, tizenegyezerben ősi állapotok uralkodnak. Csak az adóvégrehajtó érdeklődik eziránt és választás előtt a képviselőjelölt. Ilyenkor tyukot, kalácsot ígérnek a falunak, de az ígélet, csak ígéletnek marad.

A községek megyei szervezete, amennyiben a megyei autonomia keretében fennáll, szintén nem alkalmas a községek előnyének képviselésére. Ez a szervezet közigazgatási célokat szolgál. A falu gazdasági és kulturális érdeke külön képviselést kíván. Oly szervezet, mely a falu jólétének és módjának emelésére, súlyos terhének apasztására egyetemes szempontokat keres és egységes alapon működik, mindamellett úgy, hogy minden falu speciális helyzetét is állandó gondoskodása körébe vonja.

A községek országos szervezetének központja Budapesten székel. Fel-

adatának tartja a községek igazgatására vonatkozó adatok közös összegyűjtését, a községekkel való közvetítést, továbbá a községek felvilágosítását és tájékozását.

A fővárosban székelő főhatóságoknál az ügyek szorgalmazása, az elintézés akadályainak felderítése fontos érdeke a községnek. E tekintetben a szövetség megkeresésre eljár. A községi alkalmazottak számára nevelő intézetet létesít, a községek hitel-igényeinek kielégítése céljából Budapesten megalakítja a Községek Országos Bank és Takarékpénztárát és létesíti a vármegyék székhelyein és községekben annak erős szerveit s Népkönyvtárat állít fel minden községben és azonkívül egész erejével jár el, hogy a községek számára több közhasznú kulturális és gazdasági intézményt megszerezzen.

Ez a szervezet, mely a lakosság hetvenöt százalékát öleli fel, kétségtelen, hogy munkásságát országos eredmények kísérik.

Soroznak — felülvizsgálják

Nem félnek már a kolerától.

A múlt évben ijesztően fellépett kolerajárványra való tekintettel a honvédelmi miniszter batiltotta az állandó sorozó- és vegyes felülvizsgáló-bizottságok működését. Mivel a kolerajárvány esetek az országban már oly csekély számban fordulnak elő, hogy veszélytől tartani alig lehet, a miniszter elrendelte a nevezett bizottságok működésének újból való megkezdését. A rendelet a következő:

Az ország területén koleracsapások most már csak oly csekély számban fordulnak elő, hogy alaposan lehet remélni, hogy a kolera járványszerű elterjedésének veszélye elkerülhető.

Az állandó sorozóbizottságok és az állandó vegyes felülvizsgáló-bizottságok működésének újból való megkezdése, továbbá a sorozóbizottságok által valamely fogyatkozás megállapítása végett a kórházba rendelt állításkötelesek katonai (honvéd) kórházba való elővezetésének foganatosítása tehát megengedhetőnek látszik, anélkül, hogy ezáltal az említett betegségnek járványszerű elterjedése idézhető elő.

Ennélfogva a múlt évi szeptember hó

27-ről és szeptember 28 ról kelt körrendeleteimet, valamint mindazon rendeleteimet, a melyekkel valamely állandó sorozó- vagy vegyes felülvizsgálóbizottságok működését felfüggesztettem, hatályon kívül helyezem és elrendelem, hogy az állandó sorozó- és vegyes felülvizsgálóbizottságok rendes működésüket újból megkezdjék és a fogyatkozásuk megállapítása végett katonai (honvéd) kórházba elővezettetelni rendelt állításkötelesek elővezetése szerint foganatosíttassék.

Jungáék vallomása.

Mátyássy Zoltánt lefokozzák?

A kassai pokolgép ügye.

A kassai pokolgépes merénylet újabb fordulatáról *Az Est* szenzációs epizódot közöl. Junga Sebő nyhe büntetése után, az ügy epilógusa szomorúan vidul, amennyiben Matyássy Zoltán honvéd hadbíró ellen becsületügyi eljárást indítottak azon a címen, hogy Jungáék házában visszatért azoknak vendégszeretettel és bajtársának, Junga Sebőnek családi békéjét feloldta. Ezt a vallomást férje megmentése érdekében Junga Sebő felesége tette, elmondva, hogy Matyássy öt erőszakos merénylettel csábította el. A hadbírósg leküldte az aktákat Kassára s a vallomás alapján a kassai kerületi honvédparancsnokság becsületügyi eljárást indított Matyássy Zoltán ellen. Egy régi paragrafus szerint, ha a vádat bebizonyították veszik, Matyássyt megfosztják a tiszti rangjától, amivel együtt jár nyugdíjának elvesztése is.

A Matyássy—Junga-ügy újabb fordulata ismeretes volt előttünk, s az érdekelt felek kérelmére vártuk az ügy teljes befejezését. Most azonban kipattant a szenzáció, mi sem hallgathatunk, mert értesülésünk teljes, fedi *Az Est* közlését.

A becsületügyi eljárásban a titkos tárgyalást múlt év december hó 20-án tartották meg. És Matyássy azzal védekezett, hogy a tisztesség és korrektség határait sohasem lépte át Junganéval szemben. Junga Sebőné vallomása alkalmas volt ugyan súlyos helyzetbe került férjének a megmentésére, de ez még nem jelenti azt, hogy az a vallomás egyben nem téves is.

Felhívta a védelem a bizottság figyelmét arra a különös körülményre, hogy Jungané jó ideig nem akart vallani, ellenben önként jelentkezett kihallgatásra, miután férjét meglátogatta a fogházban.

A vád ennek dacára ridegen követelte Matyássy kardbojtyját. Nem tudjuk még, hogy mit határoztak, csak az bizonyos,

A József királyi herceg Szanatórium-Egyesület 1911. évi január hó 14-iki Japán tea-estélyére
Kimonokra eredeti japán kelméket ajánl és kimonokra megrendelést elfogad **GOMBOS JENŐ, Fő-u. 39.**

hogyan Mátyásyt további intézkedésig szabad-ságolták.

A kassai fegyelmi bizottság, miután befejezte a munkáját, összehozta az irásokat és a minap felküldte a főparancsnoksághoz, amelyen keresztül a honvédelmi miniszteriumba kerültek az akták. Valószínűleg még ebben a hónapban összeül a legfelsőbb bizottság.

Ez a bizottság fog legelső fokon határozni Mátyássy sorsáról. Ha a vád győzedelmeskedik, akkor véget ért Mátyássy karrierje.

A kassai honvédkerület becsületügyi eljárásáról szóló okiratok jelenleg a budapesti honvéd főparancsnokság előtt vannak, mely viszont a honvédelmi miniszteriumhoz teszi át végleges döntés végett.

Mátyássy Zoltán sorsáról Az Est tudósítója előtt egy kiváló hadbíró szakvéleményt adott. Hangsúlyozta, hogy anélkül, hogy az aktákat ismerné, tisztán Az Est-ből szerzett értesülés alapján úgy látja, hogy Mátyássy ügye nem a legjobban áll. Ugy látszik, az alappörben fölmerült adatokon kívül Mátyássy Zoltánnak önmagára vonatkozólag nincsen olyan adata a védekezésre, a mely tisztázni tudná Junga és Jungáné vallomása ellenében természetesen fölmerült vád alól. Ebben az ügyben egyedül fontos az a két momentum, az a két vallomás, a melynek alapján Mátyássy ellen a vizsgálatot megindították. Csak nagy bírói belátás mentheti meg a legsúlyosabb következménytől: a lefokozástól. Ilyen ügyek kimenetele mindvégig kétséges szokott lenni, mert minden a végleges döntésre befolyással levő embertől függ.

Andrássy nagy kávéház!

Tulajdonos: Szentgyörgyi Ferenc.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK
: 7 UJ BILIÁRDASZTAL. :

Minden szombaton

≡ katonazens-hangverseny. ≡

Vasárnap, hétfőn, kedden és
csütörtökön este cigányzene.

Csalás ásványvizekkel.

A jégbehűtött vízvezetési viz.

Rendőrség az „Elite” kávéházban

Érdekes és furfangos csalásnak jött nyomára a kassai rendőrség. Néhány nap óta ugyanis egyre-másra érkeztek a feljelentések az Elite Muzeum kávéház tulajdonosa, Grossmann Hermann ellen, aki a vendégeknek a kért bárminemű ásványvizek helyett megfelelő üvegekbe zárt jégbehűtött vízvezetési vizet szolgáltat. Különös előszeregettel praktizálta ezt a jól jövedelmező üzletet a szeparék már elázott vendégeivel szemben, tehát azokkal, akiknek jóformán már tényleg mindegy volt, hogy ásványvizet, vagy közönséges vízvezetési vizet isznak-e. A fődolog mindenesetre a látszat volt, már pedig a kacér Sziatvini, Borszéki, stb. felirások és a jégbehűtéstől gyöngyöző üvegek bisonnyal sokat ígértek a sósár vendégeknek. Sajnos azonban, a látszat sokszor csal, mint a jelen esetben is. Ez a csalfa látszat megcsalta a derék tulajdonost is,

mert akiket ő elázottaknak tartott, azok még mindig elég józanok voltak ahhoz, hogy a kávéházat feljelentésük:

A rendőrség folyó hó 5-én, csütörtökön éjjel kiküldte Kenyeres és Mátra detektívket, akiknek sikerült is tetten érni Grossmann. Gyanút fogva, átkutatták a jégsezekrényt és ott negyven darab tiszta vízvezetési vízzel megtöltött ásványvizes üveget találtak. Az üvegeket természetesen rögtön lefoglalták és a kávéház ellen megindították a legszigorúbb eljárást.

Otthon-kávéház

≡ fényesen átalakított új helyiség. ≡
Fulkék társaságok számára.
Kényelem és elegancia. ELSŐRANGU
≡ KISZOLGÁLÁS. Új biliárdok. ≡
BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK.
NAPONTA CIGÁNYZENE.
≡ SZÁLLODÁNK ELSŐRANGU. ≡
TISZTÁN BERENDEZETT SZOBÁK.

Premier-est a színházban.

A cigányzerelem.

(Willner és Bodánszky 3 felvonásos operettje. Zenejét szerzerette: Lehár Ferenc.)

Osztrák uraimék magyar földre kalandoztak operette-témaért! Ugyan, hát anynyira ösmernék a magyar népieket, hogy egy librettóra valót tudjanak kibányászni belőle? Nem valószínű. De mindenesetre merész vállalkozásnak látszik az az expedíció s legalább is nagy önbizalomra enged következtetni, míg tisztába nem jövünk vele, hogy bizony igazunk volt, mikor kétkeltekünk a librettisták magyar népismertében és nem volt igazunk, mikor az önbizalmukban hittünk.

Az egész kirándulás csak arra való volt, hogy a jó bécsiek valami népiesch, czardasch—paprika—gatscha potpourrit kaphassanak, amely a maga exotikumával hat, anélkül, hogy librettistáknak valami nagyon meg kellene erőltetniük az eszüket. Wienben szeretik ezt a szánert, különösen ha olyan szentimentális körítéssel van feltálva, mint ez az operett is.

Igy esik meg aztán, hogy mire a darab átkerül mihozzánk, másképen kell átdolgozni és a komikumát már egy rituális italmérőnek izellen humorával felfrissíteni. Köszönjük szépen.

A sovány és szellemtelen librettó el nem bírja Lehár gyönyörű kompozícióját. A szebbnél szebb melódiák naiv, szinte együgyű szöveget kísérik, de Lehár invenciója és mesteri hangszerelése kárpótol minden fogyatékosságért.

A pompás zene és a jó előadás élvezhetővé teszi a darabot, amint ez a bemutatónagy sikeréből kitűnik. Művészeink valóban derék munkát végeztek, melyért első sorban Simándy József karmestert és Tihanyi Vilmos rendezőt illeti az elismerés. A magán szereplők közül Várady Margit énektudásával és bájos egyéniségével Zórika szerepében excellált, Pataky Vilma (Körösházy Ilona) egy tüzes magyarasszonyt játszott elevenen. Kellemesen tűnt fel Szilágyi Rózsika kedves játéka és szép éneke, Jolánka szerepében Somogyi Erzs (Jonel) sikerrel állta meg helyét. Barna Andor a cigánylegény partiját élvezetesen

énekelte. Tihanyi Vilmos Dregotin — egy öreg gavallér alakjával kacagtatta meg a házat. Táncai bravurosak voltak. Sziklai József finom humorral látta el szerepét. A szép kiállítás nagyban emelte a jó hangulatot. Különösen az I. felvonás megkapó díszletezése. A közönség teljesen megtöltötte a színházat és sokat tapsolt a jó előadásnak.

(—r.)

HIREK.

— Vidéki előfizetőinket tisztelettel föl-kérjük, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be. A NAPLO előfizetése egy évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 5 korona.

— Halálozás. Patzauer Jakab, volt borkereskedő, ma d. u. rövid szevedés után 75 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután lesz a Kovács-utcai gyászház-ból. Az elhunytat özvegye, gyermekei s kiterjedt rokonság gyászolja.

— A Magyar Általános Hitelbank Kassai Fiókjánál (Fő-utca 45.), mint hivatalos aláírási helyen f. hó 11-ig bezárólag jegyezhető a most kibocsátásra kerülő 200 millió korona 1910. évi m. kir. adómentes 4%-os állami járadék kölcsön eredeti feltételek mellett a mai hirdetmény értelmében.

— Egy negyvennyolcas honvédorvos halála. Obláth Mór dr. gálszécsi járásorvos 82 éves korában meghalt. Az elhunyt az 1848-iki szabadságharcban mint a veressikások segédorvosa vett részt és azóta Gálszécsen fejtett ki közhasznú tevékenységet. Általános szeretetnek örvendett és a társadalmi életben mindenütt első helyen volt, ahol a magyar nyelv, a kultúra ápolásáról volt szó. 50 éves orvosi működését előző nyolc évvel ünnepelte egész Zemplén társadalmá, mely alkalommal a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Az elhunyt tiszteletbeli főorvosa volt Zemplén vármegyének. Halála széles körökben nagy részvétet keltett.

— A kassai szociáldemokratapárt folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor az Uránia színházban négyülést tart. Napirend: 1. A politikai helyzet és a választói jog. 2. Az egyesülési és gyülekezési jog. Előadó Budapeststről.

— Meglopott visszavándorló. Gáspár József kövesdi lakos tegnap érkezett meg Amerikából 8 évi künartartózkodás után. Száz korona a zsebében, sok remény volt a szívében Gáspárnak, aki is, afölötti végtelen örömben, hogy újra hazatért, nekilátott a mulatozásnak és reggelig dorbézolt. Mikor mámorából magához tért, szomoruan tapasztalta, hogy 100 koronája eltűnt a zsebéből és valószínűleg még mulatozás közben vették el tőle. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Érdekes fogadás. Igen érdekes, a maga nemében páratlanul álló fogadás történt a minap Budapesten: Több ismert budapesti tanár és hírlapíró volt együtt egy társaságban s többek között az emberi agy befogadóképességéről vitakoztak. A vitakozók egyike fogadást ajánlott arra nézve, hogy bármelyik magyar lexikonban felsorolt történeti vonatkozású számadatot ő könyv nélkül tudja és bármikor fel is sorolja. Hármán is fogadtak a merész vállalkozású tanárral s bizony mind a hármán elvesztették a fogadást: A tanár egymásután megfelelt a kérdésekre, akárcsak az ismert Frankl Mó-

A téli fűtőanyag

a legjutányosabban, pontos szállítás és kedvező feltételek mellett csak STROH HENRIK SZÉNRAKTÁRÁBAN SZEREZHETŐ BE. ELSŐRENÜ POROZ és SZILÉZIAI SALONKÖSZÉN, valamint PIRSZÉN (coaks), ugymint TŰZ FA a legszolidabb módon árusítatik. Megrendelések Fő-utca 83. az órás üzletben. Raktár Eszterházi-u. 21. sz.

ric számművész megfelelt volna egy-egy feltett számtani műveleire. Ezen érdekes fogadás alkalmából eszünkbe jut a Tolnai Világlexikonja, mely 160,000 oldalra van tervezve, 15,000 képpel a amely 25 angolvázonkötésű kötetben fog megjelenni. Azt hisszük, hogy a Tolnai Világlexikonjára nem mert volna fogadás ajánlani ez a jó agyu professzor, vagy ha igen, elvesztette volna a fogadást. Igazán már a csodával határos, hogy milyen óriási kedvezményt ad a Tolnai Világlapja olvasóinak.

— Lopott holmi. Ma reggel Skalat Jenő cipészmasster a Vám-utca 13. sz. háának kertjében egy negy ponyvát és két drb gyapjupokrócot talált elrejtve. A talált tárgyakat bevitte a lakására, egyben jelentést tett a rendőrségen. A délelőtt folyamán jelentkezett is egy magát Miklós Jánosnak nevező 40 év körüli fekete bajszú, rengyos ruhájú férfi, aki a pokrócokat sajátjának mondvá követelte őket. Alig küldött azonban Skalat rendőrt, a gyanús férfi eltűnt. Valószínű, hogy lopásból származnak. Tulajdonosuk jelentkezzék a rendőrségen.

— A Hernád halottja. Tegnap délelőtt a Hernád felső folyásánál a Nagy-Gát mentén egy eddig ismeretlen férfi hulláját kifogták a vízből. A hulla, amely körülbelül 40—45 év körül, veresbajszú, fekete ruhás férfi, az orvosi vizsgálat szerint 1—2 nap óta lehetett a vízben. A holttestet dr. Mosolyi vizsgálta meg és beszállította a kórház halottas kamrájába. A rendőrség ezután is felhívja a közönséget, hogy aki a holttestre vonatkozólag bármilyen felvilágosítást tud adni, jelentse be a főkapitányságon. Egyelőre még az sem deríthető ki, vajjon öngyilkosság, vagy szerencsétlenség esete forog-e fenn?

— Lopott szőnyeg. A rendőrség tegnap részegségért előállította Szobenkovics András kassai csavargót, akitől előállításakor egy veres sávos, több méter hosszúságú futószőnyeget találtak. Valószínűnek látszik, hogy a szőnyeg lopásból származik, miért is a rendőrség lefoglalta a szőnyeget. Tulajdonosa átvetheti.

— Vigyázatlanul hajtott. A rendőrség tegnap előállította Pribula István fuvarosát, aki szekerével sebes hajítás közben nekiment Huszti Gy. bérkocsisnak. Megindult ellene a kihágási eljárás.

— Külön bejárati utcai szobát keresek modern házban január 15-re. Ajánlatokat a kiadóba kérem „Modern” jellegre.

— Rendkívül jutányosan dus nagy választékban Tricot kötött teveszőr- és gyermekkecstyűk karácsonyi árak mellett. Blumberg S. E. kecstyűs, Fő-utca 89.

Színház.

Hogy készül a premier?

A Cigányszerelem kulisszái mögül.

Ritka nagy tetszéssel, valóságos tapsviharak között diadalmasan, hódítóan vonult be a Cigányszerelem, Lehár Ferenc eddig legszebb operettje. A nézőtérben forró hangulat uralkodott, a siker hőmérője magas fokra szállt, ami a darab szépségeit teljes mértékben kiaknászó előadásnak köszönhető. A közönség természetesen nem is sejtí, hogy egy ilyen sikernek mik az előzményei. Mennyi munka, mennyi áldozat, mily apparátus jön mozgásba, míg az új darab premierre elkészül. Néhány adattal szolgálunk. A Cigányszerelem jogdíja, a partitúra és librettó szerpezeése, a díszletek, kosztümök, a színpad díszítésének kellékei, mintegy háromezer koronát emésztettek fel. A premier előkészülete majdnem 130 embert foglalkoztatott, akik tegnap este mind akcióban voltak. Ez a szám így oszlik meg: 13 magán-

szereplő, 27 tagu kórus, 32 tagu zenekar, 12 gyerek szereplő, 30 statisztá, ezenkívül a műszaki személyzetből 18 díszítő és világító egészítette ki az est sikerén buzdított gárdát. Majd elfelejtettük: a sugó is ott volt, de ezuttal alig volt dolga, mert úgy ment a darab, min a vízfolyás. Jó volna megtudni, hogy Váradi Margit és Pataki Vilma, tünreton szép toalejei mennyibe kerültek? De hát ez hatpcsétes titok. Még egy-egy kimagasló érdekessége is van a Cigányszerelem tegnapi nagy sikerének. És az nem más, minthogy Komjáthy kassai szinígazgatása óta, mint rendes előadásban, tegnap volt a legnagyobb jövedelem, a sajtó és a hivatalos személyek jegysit levonva, ami körülbelül 20-at jelent, 900-nál több fixot közönség volt a színházban és a nézőtérnek minden székét elfoglalta. Ez a nagy siker indította az igazgatóságot, hogy a Cigányszerelem sorozatos előadásait a jövő hét: szerda és csütörtöki estéire kiterjeszti. Ma Hornyai Janka játssa Ilonát, holnap ismét Pataki Vilma. A többi szerep változatlan.

— Rubikon — előkészületben. Még friss és forró a Testőr és a Cigányszerelem nagy sikere s a színház már újabb premierre készül. Ez a Barrikád, a párisi színházi évad nagy sláger-darabja. A munkás és tőke közötti választófalat jelképezi a Barrikád mozgalmas, érdekes cselekménye. A főszerepet a gyárosi Komjáthy János játssa. A kitűnő művészt már hosszabb ideje nélkülöztük új szerepben, legközelebbi premier-fellépése bizonyára a közönség széleskörű érdeklődésével fog találkozni.

— Az Urániában. Pompás új műsort kezd meg ma este a kassai Uránia színház, amely négy előadásban holnap is színrekerül. Az érdekesítő műorból kiemeljük, mint rendkívül érdekeset és látványosat a föld-rengések katasztrófáját, Berlin csodás látképét és a Varázsvirágok kiváló szépségű színes tündérmeséit.

KASSAI NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, 1911. évi december hó 7-én

CIGÁNYSZERELEM.

Regényes operette 3 felvonásban.

Személyek:

Dragotin Péter	Tihanyi Vilmos
Boleszku Jonel	Somogyi Erzsé
Dimitreau Kajetan	Sziklay József
Jósi, cigány	Barna Andor
Mócsi, korcsmáros	Ujváry Lajos
Masu, Dragotin inasa	Bartha István
Zorika, Dragotin leánya	Várady Margit
Jolán, unokahuga	Sarkadi Rózi
Kőrösházi Ilona, birtokosnő	Hevesi Manka
Julesa, Zorika dajkája	Vágóné

Műsor:

Vasárnap d. u., A doktor ur. Bohózat.
este, Cigányszerelem.
Hétfőn, Cigányszerelem.
Kedden, Cigányszerelem.
Szerdán, Cigányszerelem.
Csütörtökön, Cigányszerelem.
Pénteken, A könyvtárnok. Vigjáték.

TÁVIRAT — TELEFON.

A sikkasztó ügyvéd szabadlábon.

Esztergom, jan. 7.

Dr. Világossy József, az esztergomi érsekség volt ügyvédje, aki nagy összeget sikkasztott a kezelése alá tartozó pénzből, ma szabadlábra helyeztetett a vádtanács határozata folytán, 10.000 korona óvadék letétele ellenében.

Két falu teljesen porrá égett.

A nyomor felütötte fejét.

Déva, jan. 7.

A Hunyad-vármegyei Ruschka és Bajor községek tegnap este a tűz marialékává lettek és porig leégett. A lakosság új napját ülte meg. A két községben 3000 ember

lakik. A tűz villámsebességgel terjedt el. A lakosság fejvesztetten kirohant a mezőre s ahelyett, hogy oltottak volna, jajgatásban törtek ki. A közeli falvakból megérkezett tűzoltók közül az oltásnál 4 ember veszedelmesen megsérült. Hogy a tűz oly romboló pusztítást vitt végbe, annak főoka, hogy egyetlen egy tűzoltószerszám sem volt a faluban kéznél. Így történt azután, hogy az erős északi szél segítségével, a pusztító elem teljesen elpusztította a két községet. A vármegye alispánja és a vizsgálóbíró ma reggel kiszállottak a tűzvész helyére nyomozás végett. Megállapították, hogy a kár meghaladja az 500,000 koronát. Egyetlenegy ház sem maradt menten a lángoktól. A háziállatok egytől-egyig elpusztultak. A lakosság a legnagyobb nyomorban van s fedél nélkül vannak. A főispán a belügyminiszternek távirai jelentést küldött és sürgősen kért nagyobb pénzmennyiség küldését, mert a lakosság különben éhen pusztul el.

Dr. Frank József visszavonul.

Zágráb, jan. 7.

Dr. Frank József horvát politikus a politikától teljesen visszavonul. Zágrábi házat már el is adta. Szülővárosába Eszékre vonul vissza.

A király egészségi állapota.

Bécs, jan. 7.

A király teljesen jól érzi magát. A hörkhurut és a nátha teljesen elmúlt.

Merénylet Alfonz spanyol király ellen.

Madrid, jan. 7.

Alfonz spanyol király tegnap Malasába érkezett s amikor a kormányzó palotájába hajtatott, anarchisták merényletet követtek el ellene. A revolverlövés azonban nem találták sí Alfonzot, hanem két kíséretében lévő embert sebesítettek meg.

Berger nagy kávéház

az előkelő közönség találkozóhelye.

Hangversenyek mindennap.
Chikágói Karambol asztalok.

MEGHIVÓ.

Kassai Takarékpénztár

1911. évi január hó 22-én délelőtt 10 órakor Kassán, az intézet helyiségében tartandó

LXVI. rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a felügyelő bizottság jelentésével.
3. Az 1911. évi mérleg megállapítása, a nyereség hováfordítása és a felmentvény iránti határozathozatal.
4. Hét felügyelő bizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok tárgyalása.

Kassa, 1911. január 5-én.

Az Igazgatóság.

A mérleg és évi jelentés 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekinthető.

A részvények intézetünkönél, továbbá a Magyar Általános Hitelbanknál, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál tehetők le, legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt (Alapsz. 43. §.)

RÉSZVÉNYTŐKE:

60 millió
korona.

Magyar Általános Hitelbank

kassai fiókja.

TARTALÉKALAPOK:

36¹/₂ millió
korona.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

Hivatkozással a magyar kir. pénzügyminister ur. Excellentiája hivatalos hirdetményére

200.000,000 korona

= 170.000,000 n. b. márka = 210.000,000 frank = 8.333,333,6,8 font sterling
névértékű1910. évi magyar királyi adómentes 4%-os állami járadék-kölcsön
ezennel nyilvános aláírásra bocsáttatik.

Az aláírás

1911. évi január hó 11-én, szerdán,

az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban, az illető helyek által közzeendő feltételek mellett történik és pedig

Budapesten: a magyar királyi központi állampénztárnál,
a Magyar Általános Hitelbanknál,
a m. kir. postatakarékpénztárnál,
a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél,
a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál;

a magyar szent korona országainak területén:

a 4%-os magyar koronajáradék szelvényeinek beváltásával megbízott
valamennyi állami pénztárnál; továbbá

KASSÁN, A MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK KASSAI FIÓKJÁNÁL (FŐ-U. 45.)

A magyarországi és az ausztriai aláírási helyeken eszközendő aláírásokra
nézve a következő feltételek állapíthatók meg:

1. Az aláírási ár 91.60%-ot tesz, hozzáadva az 1910. évi szeptember hó 1-től az átvétel napjáig járó 4%-os folyó szelvénykamatokat.
2. Az aláírás bejelentési ivallel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.
3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5%-a biztosítékképen leteendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítandó értékpapírokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatóknak tart.
4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapíttatik s arról az aláírók értesíttetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik.
5. Az aláíró az aláírása alapján részére átengedett kötvényeket f. évi január hó 26-tól kezdve legkésőbb f. évi március hó 10-ig tartozik átvenni. Az aláírónak jogában áll a neki átengedett kötvényeket a megjelölt időn belül 4800 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel megtörténte után az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.
6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott címletekre szólnak, csak annyiban vehetőek figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegelése szerint lehetséges.
7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközendő, ahol az aláírás történt.

Budapest és Wien, 1911. január havában.

Magyar Általános Hitelbank.

M. kir. postatakarékpénztár.
Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

S. M. v. Rothschild.

K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für
Handel und Gewerbe.
K. k. privilegierte allgemeine österreichische Boden-
Credit-Anstalt.
Wiener Bank-Verein.
Kais. Kön. privilegierte österreichische Länderbank.

Kassai Estilap

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEFSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Fő-utca 64. szám alatt. (Szinházzal szemben.)
Telefonszám: 21.Előfizetési árak:
Helyben: 16 korona Egy évre 20 korona
8 " Fél évre 10 "
4 " Negyed évre 5 "
Egyes szám 4 fillér.

A polgári demokrácia.

(d.) A magyar polgári középosztály hatalmas testébe számos olyan ék van beövekelve, mely megbontja annak az egységségét és megakadályozza a polgárság jellemének megfelelő közfelfogás kialakulását. A polgárember ugyanis természeténél, életviszonyainál, társadalmi helyzeténél fogva, de meg történelmi múltja és hivatása következtében sem lehet más életfelfogás híve, mint a demokráciáé.

A polgárember amint a világra jött, teljesen egymagára hagyva, név, rang, és cím, a legtöbb esetben még vagyon nélkül is sorozódik be a társadalomba. Sőt nemrégiben kiszámította egy statisztikus, hogy minden magyar állampolgárt születésekor 192 vagy hány korona passziva terhel. Ennyi esik reá Magyarország államadosságából, ami lehet ugyan egy számtani tréfa, a valóságban mégis az a szomorú helyzet, hogy a polgári középosztály gyermekei közül igen kevesek azok, akik valamelyes családi vagyoni, polgári jólétbe születnek bele.

Feltéve azonban, hogy a családnak van is vagyona, feltéve, hogy a szülőknek van jövedelmező ipari vagy kereskedelmi vállalatuk, az mitsem változtat a dolgon. A polgárnak ez esetben is demokratának kell lennie, mert reákényszeríti a foglalkozása. A produktív ipari és kereskedelmi élet nem ismeri azokat az erkölcsöket, melyeket a családi birtokon terpeszkedő, a családi kastélyban tétlenkedő birtokos nemesség fejlesztett

ki és hagyományozott át nemzedékről nemzedékre. Az uri gög, a munka megvetése, a nem közülök valóik lenézése, a pénz értékének nem ösmerése nem lehetnek polgári erények, annak dacára, hogy a polgárság körében is nagyon elharapóztak az idők folyamán. A polgári öntudatnak, az önmaga erejéből, önmaga szorgalmával és tehetségével emberré lett embert kell mindenekfelett becsülni, mégis hallatlanul elburjánzott a polgárság tömegében a nemesség, kitüntetések, cím és rang utáni beteges sóvárgás, úgy hogy a maga erejéből vagyonhoz és előkelő társadalmi pozícióhoz jutott polgár nem érzi magát mindaddig boldognak, nem becsüli az életművét semennyire, míg felsőbb vagy legfelsőbb helyről nem kap irást arról, hogy milyen kiváló érdemei vannak neki ezen vagy azon a téren.

Önmagának semmit sem hisz el polgárember. Azt sem hiszi el, hogy magát, családját egészen a saját erejéből tartja fenn, hogy az állami közterheket legnagyobb részt ő és a vele egyivásuak viselik, nem hiszi el, hogy egy élet nehéz munkájában, verejtékes küzdelmeiben több disz van, mint a címek hiu csillogásában, de elhisz mindent, ami a hiuságát csak némileg is csiklandozza s így elhisz és magáévá tesz olyan felfogásokat is, melyek homlokegyenest ellenkeznek a természetével s amelyekre önmagától soha reá nem jött volna.

A birtokos nemesség ha-

gyományainak buzgó ápolói akadtak a polgári középosztályhoz tartozók sorában. A történelmi osztályok dicsőségét polgári, sőt paraszti sorból való költők és írók zengedezték, polgári tudósok bujták a régi foliánsokat s abból alázatos szolgálalküszéggel bizonyították a történelmi osztályok jelenbe is kiható nagy érdemeit. Pedig úgy áll a dolog, hogy ami érdeme volt valaha ez országban a nemességnek és főnemességnek, az az akkor élő egyének érdeme volt, de korántsem irható a ma élő ükunokák javára és a mai életrevaló polgári generáció érvényesülésének terhére.

A hadügyi, honvédelmi, tanügyi és kulturális terhek megannyiját ma mi polgárok viseljük legnagyobb részben, ami érdem tehát erészt terem, az a mi javunkra szól és illő, hogy nekünk tudódjék be. Ennélfogva lényegesen meg is kellene változnia annak a felfogásnak, hogy diszt és előkelőséget csak a főuri rend ad ennek az országnak. A főnemesei családok sarjai, akiket már gyermekkorukban a név varázsa emel, akiket a jólét és hatalmas rokon összeköttetések visznek előre életpályájukon, még ha produktálnak is annyi értéket, amennyivel pedig egyedül a polgári középosztály teszi világversenyképessé hazánkat, akkor sem lehetne a vezetőserepet és a tulnyomó jelentőséget nekik ítélni oda. Igazságtalan és méltánytalan eljárás lenne ez, az önmaguk erejére utalt, senki által nem támogatott, névtelen, vagyontalan, sanyarogva küzdő, éhezve tanuló, balsikereken bukácsoló polgáremberekkel szemben.

A demokratikus életfelfogásnak egészen fel kell hagynia a régi bálványok imadásával. A régi bálványok egyike az arisztokrácia fetise. A modern arisztokráciát a polgári osztályból kell kiválasztani. Azok az arisztokraták — a szó értelme szerint a legjobbak, — akik a kultura előrehaladását szolgálják, akik kulturát teremtenek és azt embertársaik között terjesztik. Ne a név legyen, a mérték és ne a címek, ne a család történelmi múltja, amely ugyanis mindég homályos, hanem a jelenben teljesített kulturamunka, melyet megfogni és felmérni lehet.

Ha polgárság összessége szem előtt tartja azt az elvet, hogy mindenki a maga munkájának kulturértéke szerint becsülendő meg, akkor a testébe cövekelt ékek mintegy varázsütésre hullanak ki és a polgári középosztály hatalmas tömegéből olyan egységesen fog a demokratikus alaphang kicsendülni, mint egy éreszavu harangból, melynek harmónikus rezgését mi sem akadályozza meg.

A költségvetési vita.

A képviselőház ülése.

A belügyi tárcát elfogadták.

A Kassai Estilap fővárosi tudósítójától.

Budapest, április 8.

Návay Lajos alelnök nyitotta meg az ülést.

Huszár Károly interpellációt jegyzett be.

Heltai Ferenc jelentést tett a főváros kölcsönéről.

Darvai Fülöp több mentelmi ügyet referált.

A belügyi tárca folytatólagos vitájában

Beszkid Antal néppárti vett

Tavaszi ujszerű angol double kelmék
Nyári costüm és ruha imqrimé selymek
Grenadin, delain, ruhavászson és finom mosóárúk
Női fehérneműek — Napernyő különlegességek

GOMBOS JENŐNÉL Fő-utca 39. szám. (Dómmal szemben).

részt, aki a közigazgatási bajokról és a nemzetiségi kérdésekről beszélt. A költségvetést nem fogadja el.

Bakonyi Samu válaszol Polónyi tegnapi beszédére. Felekezeti kérdésekbe nem avatkozik mert ezt nemzeti szerénységnek tartja. Tiltakozik az ellen, mintha a reform-klubot szabadkőművesek hozták volna össze. Polónyi helytelenül jött el, amikor olyan embereket támadott, akiknek nem áll módjukban védekezni. A modern áramlatokat nem volna szabad ilyen hangon támadni. A szabadkőművesek sokat tesznek a nemzetközi békéért. Fejtegeti a Jasth-párt álláspontját a választójog kérdésében és itt is visszatartja a Polónyi téves állításait.

Huszár Károly személyes kérdésben válaszol Sándor közbeszólására és azt mondja róla, hogy macedóniai Nagy Sándor nagyzási hőbortjába esett.

Elnök ezért rendreutasítja. **Khuen** miniszterelnök válaszol az elhangzott felszólalásokra. A közegészségügyi rendelkezésekről beszél. A körörszóról külön javaslat készül. Gyermekvédelemre 9 milliót áldozunk, tehát többet, mint a gazdag Franciaország. A tüdővész elleni védekezésnél figyelembe veszik Lukács György tanácsait.

Ezután a városok segítéséről beszél. Az államsegélyt a nagy deficit miatt nem lehetett felemelni. A választói jogról szólva megelégedéssel állapítja meg, hogy ez a kérdés nem kelt izgalmat, mert a megvalósításhoz nyugodtság kell. Régi programját fentartja és mielőbb az ideje elérkezik, dülőre is juttatja. Nem akar nyugtalanságot kelteni és ezért nem nyilatkozik bővebben. A választói jog nem aktuális politikai kérdés.

Kéri a belügyi tárca elfogadását. **Polónyi Géza** válasza után a részleteknél Novák János, Papp Géza, gróf Batthyány Tivadar, Putnoky Mór és Baross János szólaltak fel.

Baross János beszéde miatt volt egy hárszabályvita.

Huszár Károly elmondta interpellációját, amelyben azt tette szóvá, hogy Palotay Odón ellen négy-százezer koronás adóeltitkolás miatt folytatják azt az eljárást és még mindig elnöke az adókievétel bizottságnak.

Ezután **Návay Lajos** boldog ünnepeket kívánt a Ház tagjainak és az ülést bezárta.

Gazdasági fejlődésünk.

Minta kisbirtokok.

A szakoktatás reformálása.

A gazdasági fejlődés problémájában nagy szerepet játszanak a kisbirtokosok, akik a jobbágy felszabadítás után, a mágnások kezén levő 50 millió holdnak majdnem a felét a maguk számára megszerezték. A jobbágy sorból

polgári sorba lépett kisbirtokos az ország fentartó elemévé küzdött fel magát. Ez az osztály dolgozik, fárad, de nem oly okoszerűen, nem helyes számításokkal és így a nyomasztó földteher, nehéz megélhetési viszonyok csaknem kétségbeesztővé teszik már helyzetét.

Az állam jól tudja azt, hogy neki az adófizető polgárság egyik legfontosabb támasza, mégis nem tesz gazdasági rendszerének a megváltoztatására semmit sem, vagy amit tesz, az is elenyésző csekélység. Legfontosabb volna itt a szakoktatás gyökeres átreformálása. *A jelenlegi gazdasági intézetekben sehohse tanítják a kisbirtok helyes vezetése módját, arra nincsenek berendezkedve.* Miután a nagybirtok száma napról-napra fogy, nem volna-e helyesebb gazdasági tanintézeteket 15—20 holdas kisbirtokokká átalakítani.

Szépen meglehetne ezt a kérdést oldani és szükség is volna rá, mert kisgazdáink már rogyadoznak a közterhek sulya alatt. Ujításra, átalakításra, a föld okoskezelésére és az állattenyésztés felkarolására van szükség. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, hogy a nagyobb földterületekkel bíró városokban az állam 15—20 holdas mintabirtokokat rendezne be, azokat maga kezelné, a földmives iskolákat, akadémiákat pedig ilyen birtokok kezelésére átreformálná.

A szakelőadások, szakkönyvek csaknem mindig nélkülözik a gyakorlati dolgokat, azokkal egészségesebb gazdasági életet, sehol e hazában nem teremtenek. Rendezzen be az állam kisbirtokokat, gazdálkodják azon mintaszerűen, haszonnal s akkor tud a népen segíteni az egyszerűnek látszó példaadással is, melynek nyomán a mai rossz rendszer szerint kezelt kisbirtokok egymásután átalakulnak. Fontos nemzeti érdek kívánja ezt az átváltozást, mert a régi séma szerint gondolkozva, előbb-utóbb tönkre megyünk.

Mi hír a városokban.

Kolozsvár városát a vízpazarlás kérdése foglalkoztatja. Anketét is tartottak ebben az ügyben. Hatósági szerelő-műhelyt állítanak fel s az ellenőrző közegeket szaporítják. Az anketét továbbá tanácsolta, hogy az utcák öntözésére ne használják fel a vízvezeték vizét s ez naponként száz köbméter viz megtakarításával fog járni. A vízvezeték alapos felülvizsgálására Kajlinger Mihályt, a székesfővárosi vízművek igazgatóját kéri fel.

Miskolcon a városi gazdasági szakbizottság kimondotta, hogy szükségesnek tartja egy új téglagyár létesítését, mert a jelenlegi téglahány és tulgagas téglagyár oka az, hogy a téglagyártás terén a városban ez idő szerint konkurencia nincs. A bizottság többsége a tisztán városi alapítási móddal szemben kívánatosabbnak tartja a részvénytársasági formát.

Arad jövőjére korszakot alkotó nagy tervvel foglalkoznak a város vezető köréi. Arról van szó, hogy a Fehér-Körös vizét egy alagút létesítésével a Drágán-völgyéből a Jád-völgyébe vezessék. Ezáltal mintegy 280 méteres esést érnek el, amelylyel 30,000 lóerejű turbinatelepet lehetne létesíteni. A hely Aradtól 200 km. távolságra van s az áramvezetéssel együtt egy kilowatt-óránként hat fillérbe kerülne, ha város a vállalkozásba belemenne.

A drágán-völgyi vízmű létesítése már biztosítva van, illetőleg a megépítéshez már csupán a fogyasztás biztosítása szükséges. Elsősorban Arad, Nagyvárad és Debrecen, azután a közbeeső kisebb városok: Gyula, Békéscsaba, Nagyszalonta, stb. vannak kombinációba véve.

Biró Lajos Kassán.

Irodalmi matiné a Schalk-házban.

Biró Lajos pompás novellista, az új magyar irodalom egyik legszébb reményekkel induló kiválósága, akinek a *Sárga Liliom* című darabja Kassán is szokatlanul nagy sikert aratott és országsszerte ünnepeltetést és babért szerzett az írójának, husvét vasárnapján szabad előadást fog tartani a Schalkház nagytermében.

Ugy értesülünk, hogy **Biró** egy irodalmi matiné keretében jelenik meg és nem a szokásos unalmas vagy kevésbé unalmas felolvasást választotta, hanem az ő közismert, szeretetreméltó és szinte közmondásos elbájoló egyéniségének jobban megfelelő előadási, ugyszólván csevegést formát. **Biró Lajos** beszélni fog az aktualitásokról, a modern irodalomról, művészetéről, a legfrissebb irodalmi eseményekről és mindenről, ami a közönséget leginkább érdekli ezen a téren.

A szezon művészi eseményei között elsőrendű eseménye lesz a városnak **Biró Lajos** szereplése és előreláthatólag az intelligens közönség meleg érdeklődése fogja honorálni a kiváló író szereplését.

A részletes programról legközelebb még meg fogunk emlékezni. Jegyeket hétfőtől kezdve a **Reitner**-féle papirkereskedésben lehet előjegyezni.

Főkapitánysági székhely Kassán.

A rendőrség államosítása

A javaslat módosítása

A Kassai Estilap tudósítójától.

A vidéki rendőrség államosítására vonatkozó javaslatot a budapesti sajtó tévesen közölte, amennyiben a **Miskolczy László** budapesti rendőrkapitány által kidolgozott államosítási javaslat eredeti tervezetét közölte, holott azon a Magyar Országos Rendőr Egyesület választmánya sok és alapos módosítást tett.

A Kassát érdeklő módosítás különösen az, hogy a kerületi rendőrőrnökségek, melyek tényleg Budapest és Kolozsváron voltak javasolva — mint felesleges decentralizációnak kevés és kellő munkakörrel nem bírható intézmény — mellőztetett. Minden törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu város I-ső foku rendőrkapitányságot hépez. Módosított azonban a **Miskolczy**-féle tervezetbeli ama rendelkezés is, hogy a II-od foku rendőrhatalóságok, a főkapitányságok Kassa, Győr, Temesvár, Fiure, Debrecen, Szeged és Kolozsvárott állitassanak fel, hanem ehelyett éppen a nagyvárad és szegedi főkapitányok javaslatát elfogadva, az állapított meg és így is terjesztetett fel a miniszterhez, hogy a rendőrfőkapitányságok, mint II-od foku rendőrhatalóságok, minden kir. ítélőtáblai székhelyen állitassanak fel a táblai területre kiterjedő hatáskörrel.

Kassán tehát a miniszterhez benyújtott tervezet szerint főkapitánysági székhely lesz és felette rendőri szempontból más fórum, mint a belügyminiszterium nem lesz. Ezt a hatóságot a kir. táblának fogjuk köszönhetni.

Persze az messi kérdés, hogy lesz-e az államosításból valami és ha igen, mikor? Nyilvánvaló, hogy az az 50 szakaszos javaslat még addig sok módosításon és különösen kibővítésen fog átmenni. Nagyon nehéz megvonni a határvonalat a rendőrségi és a bírósági, másrészt a rendőrségi és többi közigazgatási hatáskör között, sőt különben utóbbi minduntalan átcsap egymásba.

Berger nagy kávéház

Fagyalt a la Gerband.
Hangversenyek mindennap.
Chikagói Karambol asztalok.

==== Doubl angol kelmék, legujabb anyag kosztümökre, kaphatók =====

VÁRY GYULA cég Kassa, Fő-utca 76. szám alatt lévő selyem menyasszonyi kelengyék és női-divat raktárában.

Mosó különlegességek.

Napernyő ujdonságok.

Beyer világhírű fehérenemű gyártmányaiból teljes választék.

Művészet és közönség.

Kazinczy-köri felolvasás.

Lakatos Arthur nemcsak mint iparművész, hanem mint esztetikai is igazolta sokoldalú talentumát. Egy cikluson keresztül a művészetéről és a közönségről csevegett, amiből a hallgatóság sok tanulságot és élvezetet szerzett. Először azt fejtegette, mi a művészi és szép. A képzőművészet célja a gyönyörködtetés, ezért alárendeli a hasznat a szépségnek. Egy tárgy megítélésénél nemcsak annak tartalmát kell nézni, hanem annak kivitelét is.

Minden emberben él a szép utáni vágy. Már az őskori ember is foglalkozott a képzőművészettel. Manapság a létért küzdő emberiség nagyrésze nem foglalkozik a művészettel. Pedig a művészet kifejlődéséhez elsősorban műértő közönségre van szükség. Ma már van egyéni és modern nemzeti művészetünk, amely versenyezhet a nyugati államokkal. Még is a közönség nem érdeklődik a művészet iránt, de nem törődnek vele a közintézmények sem. Így művészetünk bámulatos fejlődése megtörhetik a közönyön, amiből igen nagy kár háramlana a magyar kultúrára.

Premierest a Színházban.

A zseni.

Nagy Endre 3 felvonásos tragikomédiája

Valóban kár volt minálunk Nagy Endre hírnevét kompromittálni ezzel a darabbal. A mindig szellemes, ötletekben gazdag konferenciér, az élet élesszemű megfigyelője és gyors észjárású perszifalója ezuttal kudarcot vallott. Nagyon hozzászózott ugylátszik a kabaretpódiumhoz s elvesztette a helyes-tájékozódás irányát a színpadon, melyen most már csak tovább és dőcögve tud mozogni.

A zseni ötlete nem eredeti, tárgya nem újszerű, beállításai naiv, kidolgozása unalmas. Csodálatos, hogy a saját metierjét elhagyott író önkritikája úgy elerőtlenedett,

hogy ezt a darabot napvilágra eresztette.

A budapesti színházi viszonyok között még megbocsátható volt a Vígsház próbálkozása, mert az elsőrangú előadásban, a kitűnő diszletezésben és a rendezői raffinériában olyan értékek rejlenek, melyeknek a hatását előre kiszámítani nem lehet s amelyek kedvéért érdemes a premier-közönséggel kísérletezni. De minálunk nem lehet szó minderről, amint azt a tegnapi bemutató igazolta, s azért mi értelme sem volt annak, hogy a fővárosban határozottan elbukott darabbal a közönségnek egy rossz esetet szerezzenek, amelynek a kellemetlen emléke Nagy Endre nevéhez fűződik. Ettől bizony a kitűnő kabaretigazgatót s a közönségünket is meglehetett volna kímélni, hogy a színészekről ne is szóljunk, akik hiába fáradtak a súlyos szerepekkel.

A címszerepben Bársony Aladár igyekezett új színekkel átfesteni a Drégely Szerencsésfiának ósmert képét. Nem sikerült neki, ami nem az ő hibája. Sziklai a gyámoltalan zeneszerző nem neki való szerepével küzdött s minthogy a szerep elég gyenge, az húzta a rövidebbet.

Az előadás egyebekben a kánikulás szezon jegyében folyt le. Szellős ligeti fabódékban, melyet a frissen kaszált szóna illata leng át, látni olyan nyári rendezést, amilyen a tegnapi volt, különösen a második s a harmadik felvonásban.

Közönség elég szép számban volt a színházban s meglepődve nézték egymást az emberek, mint akik nem értik a dolgot, sem Nagy Endrét, sem az előadást, sem a rendezést.

(—1.)

Minden hétfőn, csütörtökön
és vasárnap este
CIGÁNYZENE
van az
ANDRÁSSY KÁVÉHÁZBAN.

Angol női divatterem

nyílt meg Kassán, Deák Ferenc-utca 38. sz. alatt.

Kosztümök, alkalmi és utcai ruhák, paletok, pongyolák modern szabásban, pontosan a rendelt időre készülnek. — Gyászruhák 24 órán belül.

Szíves pártfogást kér!

SZELEY JÓZSEFNÉ.

Világhírű Kobrak-cipők!

Egyedüli elárusítás:
Kobrak-cipők raktára
Kassa, Fő-u. 43. (a Dómmal szemben).

Hírek

— **Hangverseny.** Az Andrássy kávéházban ma, szombaton, folyó évi április hó 8-án, a kassai 34-ik gyalogezred zenekara hangversenyt tart a következő műsorral:

1. Schebek: 1. Bemutató, Laci induló. 2. Mascagni: Előjáték a Cavalleria Rusticana c. operából. 3. Eysler: Keringő a Cirkuszgyermek c. operett. 4. Ziehrer: Egyveleg A Vándorlegény c. operett. 5. Metra: Szerenád Valse-Espagnole. 6. Delibes: Részlet a Coppélia c. ballettből. 7. Lorens: Wiener Fiakerlied No. 1000. 8. Lehár: Nagy egyveleg A Hercegisasszony című operettből. — Szünet. — 9. Offenbach: Orpheus az alvilágban c. operettből. 10. Fall: Keringő A szép Risetta c. operettből. 11. Fucik: Egy est Maximál, egyveleg. 12. Közacs: Excelsiőr, négyes.

— **Leszállított terménydíjak.** A kassai kereskedő és termők egyesülete értesíti a közönséget, hogy választmányi ülésében elhatározta, hogy a termésszállító 40 koronáról 30 koronára szállította le. A pályák (12 személyre) 360 koronáért bérelhetők Quirsfeld János egyesületi pénztárosnál. A régi pályabérlők pályái f. hó 15-ig fenntartatnak.

— **Hitvesgyilkosság.** Máramaros-szigetről jelentik: Molnár Mikula János talaborfalvai földmives éjjel felesé e fejét fejszével egész nyakáig kettémetszette. Az asszony azonnal meghalt. A gyilkos férjet letartóztatták. Hogy miért követte el a bordalmas tettet, azt nem tudják, mert Molnár nem felel a hozzáintézett kérdésekre s csak azt mondja, hogy ennek így kellett lenni.

— **Egy tanító tragédiája.** Sátoraljaujhelyről jelentik: Halálos bal eset érte Kanyuk Lajos nagygyereblyesi görögkatolikus tanítót. Vadászfegyverét tisztogatta s e közben a puská elsült és a töltés Kanyuk mellébe furódott. A tanító azonnal meghalt. A fiatal tanító csak a múlt héten hagyta el az ungvári tanítóképzőt.

— **Elfogott betörők.** Klein Fülöp pászkasütő ma reggel panaszt emelt a rendőrségen, hogy Molnár-utcán lévő raktárát ismeretlen tettesek feltörték s abból nagy mennyiségű pászkat elvittek. Kepes Tivadár detektív nyomában akcióba lépett s egy óra alatt együtt volt — a betörő banda. Kepes elfogta a következő betörőket: Liebermann Izidort, Hudák Józsefet, Cipszer Jenőt és Lesnyák Károlyt. A kiskoru betörők a rendőrségen bevallották hogy ők fosztották ki a pászka raktárt.

— **Céllövészet az árokban.** Püspöky József fiatal nyomdász inas tegnap késő délután a Pesti-uton levő Czeizler-féle ház előtt elterülő árokban céllövésessel szórakozott. Haza felé haladt Vojtovics Mária 13 éves leányka, akit az egyik golyó a jobb lábfején ért. Szerencsére a cipő bőrén felakadt a golyó és súlyosabb sérülést nem okozott. A rendőrség Püspöky revolverét elkobozta.

— **A fehér rabszolganő.** Az a nagy érdeklődés, amelyet a közönség ezen művészi, klasszikus dráma előadásai iránt tanúsított, arra bírta az Uránia igazgatóságát, hogy egészen új műsor keretében vasárnap 4 sorozatos előadásban A fehér rabszolganőt utóljára műsorra tűzze. Zsufolt ház jellemzi az előadásokat s nagyon sokan kénytelenek eltávozni, mert nincs hely. A fehér rabszolganő című színezt 5 felvonásos drámát dícsérnünk felesleges. Közönségünk ítélte meg legjobban azáltal, hogy tódul az Urániába. Aki igazán akar gyönyörködni, annak feltétlenül meg kell néznie ezen előadásokat, a leánykereskedők rémes hajszáját. A műsor többi számai szebbnél-szebbek. A fehér rabszolganő előadása több mint egy órát vesz igénybe. Felőttek és gyermekek egyaránt megnézhetik. Jegyek kedvezményes áron válthatók Radó Béláné dohánytözsdejében, Deák Ferenc utca. Az előadások alatt katonazenekar hangversenyez.

Finház

— **A Falu rossza.** Tóth Ede klasszikus értékű népsziműje, a Falu rossza holnap, vasárnap este kerül színre. A magyar néplélek egyszerű jellemrajza ez az elévülhetetlenül szép alkotás, mely már az irodalomtörténet lapjain is fényeskedik. A Falu rosszát a kassai színpadon nagy gonddal adják elő, amint az a magyar klasszikusokhoz illik. A szereposztás a legjobb, ami legfőbb garanciát nyújt a holnapi előadás sikerének. Főszereplők: Finum Rózsi: Várad Margit, Batty Teresi: Hevessy Mariska, Boriska: Hevessy Gusztó, Gonoszné: Vágóné, Feledy Gáspár: Serfözy György, Gonosz bakter: (ezt a szerepet először játszta) Barta István, Lajos: Virányi, Cene primás: Tihanyi, Adus cigány: Ujváry. A népsziműben a legszebb magyar dalok váltakoznak. Különösen Várad és Bihari dallai várnak nagy hatást.

— **A jövő hét műsora.** A Falu rossza klasszikus népszimű vezet be vasárnap este a jövő hét műsorát. Hétfőn a Sárga Liliom Biró Lajos eddig zsufolt házak előtt ment kitűnő életképét adják

az ismert jó előadásban. Kedden a nagyszerű repriz, a *Kis szökevény* operett felújítása. Évek előtt ez az operett a világ összes operett színházainak sláger darabja volt. Azt hisszük, hogy *Hornyai Jankával* a címszerepben a *Kis szökevény* reprize óriási sikerrel fog járni. — Ez esten ünneplik is a kitűnő szubrett primadonnát, kinek jutalom játéka lesz. Szerdán megismétlik a *Kis szökevényt*, míg csütörtökön *Herczeg Ferenc* legjobb műve a *Bizáncz* kerül színre igen gondos, betanult előadásban. Péntek—szombaton nagyheti szünet. Husvét vasárnapján délután *Luxemburg grófja*, este a *Cigányszerelem* operettek. Husvét másodnapján premier, *Fall Leó* új operettje a *Babuska* kerül színre először, mely a Királyszínházban páratlanul nagy sikert aratott. A címszerepet *Váradi* éneklí.

Látta már Ön

a legelegánsabb izlésben utólréhetetlen

uri-divat kiállítást?

Győződjön meg róla, hogy a legmodernebb és a legelőkelőbb bel- és külföldi forrásokból beszerzett

uri-divat cikkek

nagy választékban verseny áron csakis

Grósz Mór

uri-divat áruházában

Fő-utca 54. (Hadik-palota, a színházzal szemben) kaphatók.

Kassai Nemzeti-színház.

Pénteken 1911. évi április hó 8-án:

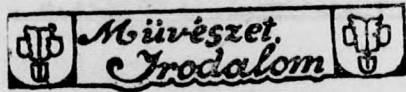
A zseni.

Tragi-komédia 3 felvonásban. Irta: Nagy Endre.

S Z E M É L Y E K :

Kilinyi Jónás Baróti.
Kilinyiné Vágóné.
Agnes Hevessi Gusztó.
György Bársony.
Rudolf Sziklai.
Allamtűkár Majthényi.
Ujságíró Tihanyi.

És számos más szereplő.

— Művészi hangverseny. Az Országos Magyar Zeneegyesület művész tagjai által folyó évi április hó 8-án este 8 órakor a Schalkház nagytermében tartandó művészi hangversennyel kapcsolatban értesítjük olvasóinkat, hogy Némethi Gyula énekművész, Stefán János pizstonművész és Bán János a közismert művészi zongorakísérő megérkeztek városunkba. A tanulmányos és magas nivóú hangverseny iránt általános érdeklődés mutatkozik úgy, hogy dacára az előhaladott hangversenyidénynek és az idő rövidségének, amely az előkészítésre rendelkezésre állott, a művészi vállalkozás teljes sikernek nézhet elébe.

TÁVIRATOK.

(A Kassai Estilap tudósítójától.)

A katonai perrendtartás.

Bpest, ápr. 8. Székely Ferenc igazságügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a katonai perrend ügyében folytatott tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek. Az a hír, mintha ellentétek volnának, nem felel meg az igazságnak. Annnyira rendben van az ügy, hogy ő már nem is megy fel Bécsbe.

Politikai affér.

Bpest, április 8. Nagy Sándor képviselő, Telegdy József és Szepesházy Imre után provokáltatta Huszár Fáraolt, aki azonban arra való hivatkozással, hogy ő jó katolikus és törvényhozó, de különben is sérteni nem akart, megtagadta az elégtételt.

NYUGAT

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI FOLYOIRAT

Minden száma vaskos kötet.

Közül regényt, novellákat, tanulmányokat, verseket, színházi, művészeti- és könyvkritikákat a legjobb írók tollából.

Megjelenik minden hó 1. és 16-án
Előfizetési ára: egész évre 20 K,
fél évre 10 korona.

EGYES SZÁM ÁRA 1 KORONA.

Mutatószámot kívánatra díjmentesen küld a kiadóhivatal:
Budapest, V., Méréleg-u. 9. l. em.

STUBNYA FÜRDO

518 méter t. f. m.
38—43° C foku hévívvel.
Budapest—Ruttkal fővonalon gyorsvonat megállóhely.

Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY

izületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia (idegbántalmak), női bajok és bőrbetegségek esetében eczema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY

forrás, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatrahegység egyik fensíkján és így megbecsülhetetlen mint gyógyhely is; nagy és szép park. Legelősebb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmiszer. Saját fürdőzenekar, lawn-tennisz. Állandó elelő ur közönséggel. Hivatásos fürdőorvos: **dr. Alt Egon Ivog** székcs főv. gyakorlati orvos. — **Előidény:** július 1-ig. **Utóidény:** augusztus 20-tól. — **50% engedmény.** — Kepes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál.

Elek Jenő

üveg- és porcellánkereskedése és épületüvegezési vállalata
Kassa, Fő-utca 18. szám.

Nagy raktár mindennemű üveg- és porcellánkészletekben, függő és asztali lámpákban és díszműtárgyakban. Képektervezés külön kivételben. 26

Legelősebb bevérdárlási forrás.

Szőlőoltványok

Huszonöt legjobb nör és csemegefajban meg negyvenez darab.

Csabagyöngye!

oltvány és nemes simavesszők.

Europában a legkorábban érő fajszőlő, drágán fizetett piaci újdonság. Minden kisebb házikertben is termelhető, lugasnak is kitűnő faj.

Piros Delaware.

Negyven hektóliter terem holddanként, melyért irásban jótállók. Elgyökereztetve minden szálavessző megkapad, erre néve utasítás mellékelteik minden küldeményhez.

Május végén is ültethető. — Bővebb leírást, színes képeket és árjegyzéket ingyen küld:

Nagy Gábor

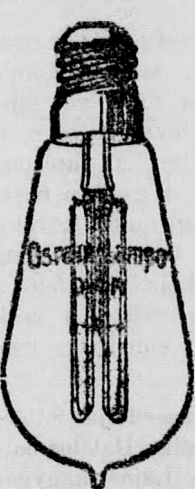
KÖLY, (Bihar-megye.)
Pósta, távirata és telefon áll. más.

Nagy Sándor

fehérnemes mosó és tisztító intézele:

Kassa, Deák Ferenc-u. 45. sz.

Házilag kezelt mosás és vasalás, olcsó árak, pontos kiszolgálás. Vidéki megbízásokat is pontosan teljesítenek. 470

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy dr. Jusih

Wolfram -féle lámpákat 70% az Osram-Mile lámpákat 75% áram megtakarítással, melyen leszallított árban árusítom. Továbbá ajánlom a legjobban konstruált „SAXONIA” petróleum fűrészeket, valamint minden gáz- és villanyszerelési eszközöket és a legmodernebb csatlakozókat esetleg részlelvezetésre is a legelősebb árban

Legszeszlámpák jókárban tartását elvállalom.

LITTMANN SIMON

Deák Ferenc-utca 13.

Telefon 248. 53 Telefon 268.

Blusok,

aljak és pongyolák

legelősebben 277

Burger Miksa

áruházában kaphatók

Deák Ferenc-u. 31. sz.

Mérték szerinti ruhák jutányosan és pontosan készűlenek. 277

Megbízható házaspár

házmesteri állást keres lakásért.

Cim: a kiadóhivatalban.

Felsőmagyarországi Központi takarékpénztár r.-t.

Fő-utca 21 szám alatt.

Betéteket takarékkönyvecskére vagy folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett gyűmölésőzlet

Leszámitol váltókat, kölcsönt nyujt betáblázásra vagy folyószámla alakjában — — —

Vesz- és elad értékpapirokat, sorsjegyeket, külföldi pénzeket, átutalásokat közvetít Amerikába és bármely külföldi piacra — — —

Előlegek (lombard) értékpapirokra.

Foglalkozik a bankszakmába vágó összes üzletágakkal.

Törlesztéses (annuitásos) jelzálogos kölcsönök nyujtása legelőnyösebb feltételek mellett.